

ERIC-EMMANUEL
SCHMITT

După Dumnezeu,
vine tata

Traducere din franceză de
DORU MAREȘ

HUMANITAS
fiction

Lector: Gabriela Riegler
Redactor: Anca Dumitru
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Marilena Brînzan
DTP: Iuliana Constantinescu, Veronica Dinu

Tipărit la Livco Design

ERIC-EMMANUEL SCHMITT
JUSTE APRÈS DIEU IL YA PAPA
Copyright © Éditions Albin Michel – Paris 2026
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2026,
pentru prezenta versiune în limba română

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SCHMITT, ERIC-EMMANUEL
După Dumnezeu, vine tata / Eric-Emmanuel Schmitt;
trad. din franceză de Doru Mareș. – București:
Humanitas Fiction, 2026
ISBN 978-606-097-883-1
I. Mareș, Doru (trad.)
821.133.1

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021 / 408 83 50, fax 021 / 408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0723 684 194

În fond, toată lumea se bucura de nenorocirea lui. Plătea prețul propriei aroganțe. Oamenii de jos adoră să-i vadă prăbușindu-se pe cei de sus. Căderea lor restabilește ordinea conform căreia nici un cap nu trebuie să se ridice mai presus de celelalte și fiecare trebuie să se târască printre cei asemenea lui. Cei mediocri nu aspiră să se ridice, ci așteaptă pur și simplu prăbușirea celor care se umflă-n pene deasupra lor – e modul lor de a se da mari...

Aproape că nu mai ieșea din apartament.

Totul îl rănea: privirea unui vecin, șoaptele unui trecător, lătratul unui câine, râsetele copiilor alergând pe stradă, cântecele bețivilor răzbătând de prin taverne, frigul biciuitor al iernii, la fel de bine ca și reîntoarcerea soarelui. Ajuns asemenea unui urs, bărbatul se ascundea. Obloanele interioare trase îi întunecau bârlogul, unde persista mirosul înțepător al oțetului cu care se curăța, în mod regulat, pardoseala.

Halatul îi dădea aerul unui mecanism. Țeapăn, scrobît, dintr-o țesătură vopsită și revopsită, o catifea roasă, care lăsa să se destrame antice broderii, îi conferea în exces alura unui manechin înghețat, de vitrină, combinând rigiditatea hainei, ravagiile artrozei și ale reumatismului cu un rest de demnitate. Nu era un halat de om sărac, ci al unuia odinioară înstărit, trist ca o amintire a opulenței, mai depri-mant chiar decât un trecut dispărut.

În jur, locuința păstra urmele unei degradări insidioase: scaune desperecheate, un covor cu marginile tocite, o masă de pin prăbușindu-se sub gră-mada de broșuri, partituri și scrisori – câteva dintre ele găsin-du-și totuși refugiul pe niște rafturi gârbovite. Nici armonie, nici coerență. La acest profesor de muzică, totul părea dezacordat. Și, mai ales, exista, în mijlocul acestei harababuri, un gol, un vid abisal, în care încă răsuna furia de a fi fost nevoit să dea obiectele prețioase – tabachere, ceasuri – pe-o nimica toată.

Stătea bățos în fotoliul cu spătar înalt, care, la fel ca el, încerca să impună, în penumbră, un soi de solemnitate.

— Ei bine?

Scosese această exclamație în mijlocul unei camere pustii. Se adresa fantomelor? În lipsa vreunui răspuns, a tunat, enervat:

— Nannerl!

Fiica lui, de treizeci de ani, s-a năpustit din bucătărie, cu mâinile înroșite de la spălatul vaselor. Uscată, la fel de fadă ca o lingură de lemn și cu tenul palid.

— Ei bine? a repetat el.

Ea a scuturat din cap.

— Nimic.

— Ești sigură?

— Absolut. Nici un plic, nici un colet. Nimic.

Vorbea pe un ton lipsit de emfază. Era obiceiul ei: vorbea ca și cum ar fi șters un colț de masă.

El a stat o clipă pe gânduri. Ieri nimic. Alaltăieri nimic. Două săptămâni fără vești.

— Și probabil că nici mâine! a adăugat Nannerl, prelungindu-i gândul.

A fixat-o cu privirea. Ingrata! Mereu gata să-și învinovățească fratele – din amărăciune, dintr-o pură, acerbă și dezolantă gelozie. La urma urmei, cum să nu te macine ciuda în fața unui phoenix? I-a răspuns cu voce tremurândă:

— Ia mai taci! Fratele tău n-are cum să uite de noi!

— Nu ne uită: nu catadicsește să-și facă timp să-ți scrie. E altceva.

Rostind aceste cuvinte, s-a surprins simțind plăcere în a-l contraria, dacă nu chiar în a-l jigni. În sinea ei, își dădea seama că se răzbună, dar, la urma urmei, ce altceva să fi făcut?

El a răbufnit de mânie. În plină furie, mâinile-i vinete se agitau pe deasupra capului, brăzdând aerul. Acuza oficiile poștale imperiale, poștașii călare, ghișeul din Salzburg, compania Thurn und Taxis, atât de neglijentă în ultima vreme, se spunea, încât pierdea jumătate din corespondență. De altfel, nu îi confirmase oare deunăzi doamna Schwarzwald că nu-i mai ajunge nici un mesaj de la fiul ei? Și totuși, legătura dintre cei doi era de nezdruncinat...

S-a ridicat, s-a dus la birou, a apucat o foaie de hârtie vărgată, după care a înmuiat în cerneală o pană ascuțită, de gâscă.

— Foarte bine. Atunci o să-i scriu eu.

— Asta nu va schimba nimic. Nici în privința poștei, nici a ceea ce gândește.

— Mă preocupă soarta lui. Are nevoie de sfaturile mele.

Fraza a avut asupra lui Nannerl efectul unei înțepături: fruntea i s-a încruntat, privirea i-a înghețat.

— Tocmai pentru că scrisorile tale dau pe-afară de sfaturi nu-i pică bine. Și nu-ți mai răspunde. Nu-l ajută, ci îl sufocă.

După această remarcă plină de cruzime a urmat lovitura de grație:

— Presupunând că le mai citește...

Obrajii sexagenarului au pălit. Înainte ca emoția să-l copleșească, sprijinit pe propria-i mânie, a acoperit-o pe Nannerl cu un potop de reproșuri. Cum îndrăzne, fică netrebnică, să nu respecte dragostea

sacră a unui fiu pentru tatăl său? Sau pe cea a unui tată pentru fiul lui? Ranchiuna îi umplea gura de venin. Adevărul era că ea nu suporta superioritatea fratelui ei – nu o suportase niciodată!

Nannerl și-a îmbrăcat mantoul. În timp ce părintele se dezlănțuia într-un șuvoi de răcnete, își încheie nasturii unul câte unul, cu o minuțiozitate rece, înainte de a se îndrepta calmă spre ușă. Ajunsă în prag, cu mâna pe clanță, s-a întors, tăindu-i brusc vorba:

— Tată, vrei părerea mea? Te legi de cine nu trebuie: atacându-l pe singurul din copiii tăi care rămâne lângă tine, pe când celălalt te ignoră, vei sfârși singur.

A ieșit. Ușa s-a trântit. Dar cu blândețe. Ca și cum chiar casa ar fi învățat-o să fie discretă.

S-a așternut liniștea, grea, răspândindu-se asemenea ceții.

Leopold s-a simțit dintr-odată ridicol – reacția lui fusese disproporționată. Și-atunci, pentru ca o anume stare iluzorie să mai persiste, a început să strige din spatele ușii, știind bine că nu avea nici o șansă să fie auzit:

— Îmi lipsește...

Sunetul vocii proprii îi repugna. Obosită. Flască. Plângăcioasă. A perceput în ea ceea ce detesta: un bătrân care așteaptă, un bătrân care se văicărește, un bătrân care se lamentează. Era oare posibil să fie el? El, altădată atât de puternic?

S-a reîntors în fotoliu cu pași mecanici. Odată prăvălit în scobitura pânzei aspre, s-a lăsat pradă durerii. Capul i-a căzut pe spătar, degetele i s-au încheștat pe cotiere și, sub pleoapele cu vinișoare albăstrii, ochii roșii i s-au umplut de lacrimi.

— Wolfi... Wolfi... băiețelul meu... de ce? De ce?

*

Douăzeci și unu de ani mai devreme.

Copilul se joacă în mijlocul curții.

Între umăr și bărbia mătăsoasă ține o vioară miniaturală, de culoare maro-patinat, de lemn de arțar și molid, din care, la cei cinci ani ai săi, scoate sunete ample, suple, chiar dacă aspre uneori. Concentrat, pare să nu depună nici un efort; degetele, fără să-și dea seama, ating corzile ușoare ca niște vrăbii oprite pe-o sârmă; nu e atent nici la arcuș; privirea-i degajată, desprinsă parcă de tot și de toate, se plimbă la dreapta și la stânga, printre muzicienii pe care și-i imaginează adunați în jurul lui. Se joacă de-a dirijatul unei orchestre. O conduce din vârful arcușului, așa cum l-a văzut făcând pe tata.

Corzile fabricate din intestine scot un sunet cald. Zi după zi, copilul e uluit. Îl fascinează faptul că mațele de oaie uscate, întinse pe lemn, frecate de firele din coamă de iapă care alcătuiesc arcușul, produc o voce umană fără cuvinte, pură, emoționantă, mergând

de la șoaptă la strigăt. Niște lucruri moarte nasc viață, iar în suflet, fiecare notă înfige o așchie. Acest miracol este misterul său preferat.

Misterul nu trebuie dezlegat dacă vrem să nu se tocească și să ne apere de plictiseală. Este ca o bomboană: pentru a o savura cât mai mult timp, trebuie să n-o spargi între dinți.

În timp ce copilul îl invită pe oboist să-și împletească melodia cu cea a flautistului pe textura catifelată a corzilor, un strigăt răsună de sub arcadă.

— Wolfgang!

Închide ochii. Poate că, dacă nu vede, nici nu va mai auzi. Și va putea rămâne în visul său.

— Wolfgang!

Doamna Mozart apare dintr-odată, vioaie, rotunjoară, cu șorțul de bucătărie legat mult deasupra taliei, cu o expresie binevoitoare pe chip. Se apropie de fiul ei.

— Wolfgang, ești surd?

El ține pleoapele închise.

— Nu, mami, nu cred.

— Atunci, răspunde când te chem.

Deschide ochii. Simfonia încetează, orchestra se risipește, vioara tace. Lumea de aici reappare – curtea pavată, atmosfera călduță, zidurile tencuite în galben și alb ca de beza. Prin vibrații fine, percepe nemulțumirea mamei și se străduiește să presupună cauza. Un ou spart? O salată stricăță? Viermi în napi? Remarcile jignitoare ale vreunei vecine? Cât de fragili

sunt adulții! Trebuie adesea să-i consolezi și mereu să-i liniștești.

— Te iubesc, mama.

Ea își rotunjește gura.

— De ce spui asta?

— Pentru că ești mânioasă.

Anna Maria Mozart clocotește: desigur, cuvintele fiului ei o ating în suflet, totuși își cultivă stările de spirit ca pe o grădină secretă în care se poate dedica nestânjenită nemulțumirilor personale. De altfel, de ce tună și fulgeră? Contemplând mutrișoara micuțului ei, irișii de un albastru pal plini de bunătațe, duce o luptă acerbă să nu se lase înduioșată.

— Acest ștrențar încearcă să mă bage-n cofă, a bodogănit ea printre dinți.

— Vai! Nu, nu ai încăpea.

Îl apucă de mână.

— Hai, vino. Să mergem sus. Masa va fi gata în curând.

Băiatul refuză. Se împotrivește. Se opune cu toată greutatea celor cinci ani ai lui.

— Domnul va trece pe aici. Prietenul tatei! Domnul cu trompeta, minunata trompetă aurie.

Doamna Mozart strâmbă din nas.

— Domnul Meyer? Bețivul ăla?

— Bețiv? repetă Wolfgang, cu naivitate. Ce e aia?

Ea își mușcă limba. Prea târziu.

— Un om care cântă la trompetă, mormăie ea.

— Mi-a promis că va cânta pentru mine astăzi.

— Este chiar atât de importantă o trompetă?

— Face muzică, mami.

Copilul enunță cu gravitate această evidență, așa cum o evlavioasă ar vorbi despre un abate, un abate despre papă, papa despre Dumnezeu. Impresionată de seriozitatea lui, presimțind că se apropie de sacrilegiu, se gândește la eventualele muștrări ale soțului și încheie, spunând:

— Bine, de acord. Dar, imediat ce te chem, te întorci acasă.

— Promit! Te iubesc, mama.

Se îndepărtează, cu șorțul în dezordine, împărțită între ușurarea de a fi dezamorsat conflictul și frământarea care macină o mamă când cedează: a avut înțelepciunea să înțeleagă ceea ce contează, sau a renunțat prea repede? Se întoarce pentru o clipă. Wolfgang a rămas ținut locului, ca un novice în fața altarului trompetei promise. Uneori se întreabă dacă puștiul nu cumva o învârt pe degete. Copilul ăsta o să-i scoată peri albi...

În momentul în care dispare pe scări, o siluetă clătinându-se își face apariția la poarta mare. Sprinându-se de perete, domnul Meyer înaintază pieziș, cu mers sacadat, alternând opririle bruște și elanurile riscante. Ezită la fiecare pas, după care se hotărăște pe neașteptate. Se leagănă pe picioare. Bărbatul afișează o privire tulbure îndreptată spre un univers nedefinit, un zâmbet rătăcit plutind deasupra unei bărbi zbârlite și un burdihan indecent

care se revarsă de sub vesta prost încheiată. Pare făcut din ceață, răspândind ceva iz de rachiu, mirosind puternic a tutun stătut, teribil de neplăcut.

— Bună ziua, domnule Meyer.

— Bună ziua, domnule Mozart.

Vocea trece parcă la nivelul solului, dând impresia că se adresează aerului din jur, mai degrabă decât cuiva anume. Presară cuvinte precum „domnule“, „doamnă“, „vă rog“ cu acele rămășițe de politețe care supraviețuiesc decăderii. Fără îndoială că a fost binecrescut cândva, dar a uitat când.

— Pot să o ating?

Meyer se uită lung la micuț ca și cum ar fi căzut din lună, apoi înțelege brusc ce vrea să spună. Își dă jos trompeta de pe umăr.

— Te rog.

Copilul ia cu grijă relicva, o examinează pe toate părțile, o mângâie, o adulmecă.

— Miroase a vin! se minunează el.

— Da? se bâlbâie Meyer, întorcând privirea.

Dorind să-i distragă atenția, îi sugerează că poate s-o încerce, șterge muștiucul și îi duce instrumentul la buzele mici și moi. Wolfgang inspiră, și-apoi suflă. Nu iese nici un sunet.

— N-are chef de mine, lasă el să-i scape, dezamăgit.

— Plămânii tăi nu au încă destulă putere. Lasă-mă să-ți arăt.

Revigorat de faptul că dintr-odată e bun de ceva, măcar o dată nemaiconsiderându-se atât de jalnic, Meyer îngenunchează în fața lui, apucă instrumentul și își umflă obrazii. Trompeta explodează într-un vuiet răsunător ca un răget, specific alămurilor, într-o vâlvătaie de volute, în huruit de străfulgerări, sunetul spintecă spațiul cu o brutalitate mai ceva decât o lovitură de trăsnet.

Nemișcat, năucit, cu gura întredeschisă, Wolfgang clipește. De îndată ce Meyer se oprește, vede copilul prăbușindu-se.

La început crede că este o glumă, însă, scuturând umerii lui Wolfgang, care zace inert pe pavaj, își dă seama că acesta, cu trupul moleșit, și-a pierdut complet cunoștința.

Anna Maria Mozart vine în grabă, fluturând brațele. De îndată ce își vede fiul întins pe jos, încremenește cu ochii măriți de spaimă.

— Doamne Dumnezeule!

Strigătul răsună în toată curtea. Nannerl vine și ea în fugă, cu părul despletit fluturându-i pe spate, se aruncă în genunchi și masează tâmpile livide ale fratelui ei.

— Wolfi! Trezește-te! Wolfi!

Nici o reacție. Mama, înapăimântată, face întruna semnul crucii, repetând, cu ochii îndreptați spre cer:

— O! nu, Doamne... nu el! Nu el... nu el... nu el, te rog.